

Proceedings of the MMIT'25 International Conference

MMIT'25

International Conference
29 May 2025, Tashkent,
Uzbekistan www.mmit.tiue.uz

Tashkent International University of Education
Turin Polytechnic University in Tashkent

PROCEEDINGS

of the MMIT'25 International Conference

TA'LIMNING ZAMONAVIY USULLARI VA
INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR

MODERN METHODS AND INNOVATION
TECHNOLOGIES IN EDUCATION

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ И
ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ
В ОБРАЗОВАНИИ

29 May 2025, Tashkent, Uzbekistan

MAQOLALAR TO'PLAMI
СБОРНИК СТАТЕЙ

Tashkent International University of Education

PROCEEDINGS

of the MMIT'25 International Conference

Ta'limning zamonaviy usullari va innovatsion texnologiyalar

Modern methods and innovation technologies in education

**Современные методы и инновационные технологии в
образовании**

29 May 2025, Tashkent, Uzbekistan www.mmit.tiue.uz

MAQOLALAR TO'PLAMI

СБОРНИК СТАТЕЙ

Tashkent 2025

UO'K: 370.1

KBK: 74.00

T 17

Ta'limning zamonaviy usullari va innovatsion texnologiyalar: Xalqaro konferentsiya to'plami / To'plovchi va nashrga tayyorlovchi: M.I.Baydjanov, R.R.Bekbayev. – Toshkent: Bookmany print, 2025. – 350 b.

Mazkur to'plam "Ta'limning zamonaviy usullari va innovatsion texnologiyalari" xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiyasini o'tkazish to'g'risida "Tashkent International University of Education" xalqaro universitetining 2025 yil 25 martdagi 01-03-05/4AF-son buyrug'iga asosan o'tkazilgan anjuman materiallari asosida tayyorlandi.

To'plovchi va nashrga tayyorlovchi:

TIUE akademik ishlar bo'yicha prorektori, f.-m.f.n., dotsent

Baydjanov Maqsudbek Islamdjanovich

TIUE Ta'lim boshqaruvi va pedagogika kafedrasi mudiri, f.f.d. (DSc), dotsent

Bekbayev Rauf Rustamovich

Bosh muharrir:

TIUE akademik ishlar bo'yicha prorektori, f.-m.f.n., dotsent

Baydjanov Maqsudbek Islamdjanovich

Mas'ul muharrir:

TIUE Ta'lim boshqaruvi va pedagogika kafedrasi mudiri, f.f.d. (DSc), dotsent

Bekbayev Rauf Rustamovich

Taqrizchilar:

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti

Falsafa kafedrasi professori, f.f.n.

Karimov Rahmat Rahmonovich

TIUE Ta'lim boshqaruvi va pedagogika kafedrasi professori, f.f.d. (DSc)

Saidova Kamola Uskanbayevna

TIUE Axborot texnologiyalari va matematika kafedrasi dotsenti, f.-m.f.n.

Chay Zoya Sergeyevna

Ushbu to'plam "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti Ilmiy-texnik kengashining 2025 yil 15 iyuldagi 6-sonli majlis qarori asosida nashrga tavsiya etilgan.

ISBN 978-9910-06-139-4

ОГЛАВЛЕНИЕ

Организация образовательного процесса с интеграцией дуального образования и инновационных технологий.....	8
Modern Approaches to Educational Process Organization: Integration of Dual Education and Innovative Technologies	8
Setting up cloud based shared ARMv8 machine for Computer Architecture Education	15
The Working Principle and Polarization Curve of Hydrogen Trucks.....	18
Педагогическая компаративистика в свете глобальных перемен.....	27
Comparative pedagogy in the context of global changes.....	27
Об одной модели использования STEM методологии при организации учебного процесса.....	30
About one model of using STEAM methodology in the organization of the educational process	30
Management Innovation: Shaping the future of Business Management.....	35
O'zbekiston Respublikasi davlat boshqaruv faoliyatida raqamli texnologiyalarni rivojlantirishning huquqiy va amaliy asoslari.....	38
Legal and practical foundations for the development of digital technologies in the activities of public administration of the Republic of Uzbekistan.....	38
LMS - ta'lim jarayonini boshqarish tizimida sun'iy intellekt qo'llanilish.....	46
Application of artificial intelligence in the learning management system LMS	46
Руководитель как лидер профессионального педагогического сообщества	50
The head as the leader of the professional pedagogical community	50
Universitetlardagi tadqiqot va ishlanmalarning ta'lim sifatiga ta'siri.....	54
Impact of university research and development on the quality of education	54
Boshqaruv samaradiligini oshirishda ta'lim texnologiyalarining roli	60
The role of educational technologies in improving management effectiveness.....	60
Meva brendi pozitsiyasini shakllantirish yo'nalishlari.....	66
Directions for the formation of a fruit brand position	66
Raqamli davrda kitob savdosi: online platformalarning o'rni va afzalliklari.....	68
Book trade in the digital age: the role and advantages of online platforms	68
"Smart home" aqlli uy markaziy boshqaruv tizimida sun'iy ong va Liveness detection texnologiyalari integratsiyasi	72
Integration of Artificial Intelligence and Liveness Detection Technologies in the Central Control System of "Smart Home"	72
Tarmoq xavfsizligini ta'minlashda marshrutlash algoritmlari va protokollari.....	76
Routing algorithms and protocols for ensuring network security	76
Protokollar yordamida VPN tarmoqning xavfsizligini ta'minlash.....	79
VPN network security with protocols	79
Ethics and Education in the Context of Karl Popper's Philosophy.....	82
Mustaqil trayektoriyali obyektlarni qayta identifikatsiyalash masalasi	85
Re-identification problem for objects with independent trajectories	85

Belgilangan hududda rfid teglarining koordinatalarini aniqlash usullari tahlili	89
Analysis of methods for determining the coordinates of rfid tags in the designated area.....	89
O'quv auditoriyalarida shaxslarning holatini chuqur o'rganish orqali baholash uchun dataset yaratish	92
Creating a dataset to evaluate the condition of individuals in educational classrooms through in-depth study	92
Improving Critical Thinking Through Effective Argumentation.....	97
Oliy ta'lim tashkilotlarida masofaviy va an'anaviy ta'lim shakllarida o'quv jarayonlarini boshqarish axborot tizimi modellari	99
Models of the information system for managing educational processes in distance and traditional forms of education in higher educational institutions.	99
Oliy ta'lim tashkilotlarida o'quv jarayoniga innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish muammolari .	102
Problems of introducing innovative technologies into the educational process in higher educational institutions.....	102
Bridging pedagogical innovation and practice: a literature review on ict adoption in higher education	105
The Evolution of Digital Payments and Its Impact on Financial Inclusion	112
Sustainable groundwater management - problems and scientific tools.....	116
Doimiy suv berishda yer osti suvlari sathining o'zgarishini modellashtirish.....	119
Modeling the change in groundwater level under constant water supply	119
Suv nasoslar orqali yarim qurg'oqchil hududlarda sug'orish amaliyotlarini uzluksiz olib borish.....	125
Continuous implementation of irrigation operations by water pumps in semi-arid regions	125
ESP32 yordamida mini server qurilmasini yaratishning usul va vositalari.....	130
Methods and tools for creating a mini server device using ESP32	130
Innovation Management: The Impact of AI on Sustainable Development and Technology in Uzbekistan.....	135
Psixodiagnostika metodikalarini psixometrika mezonlari va uning mazmun mohiyatini o'rganish....	140
Study of the criteria of psychometrics of psychodiagnostic methods and its content.....	140
Bulutli texnologiyalar asosida masofaviy ta'lim platformalarining didaktik imkoniyatlari: tahlil va rivojlantirish modeli	146
Didactic capabilities of distance learning platforms based on cloud technologies: analysis and development model	146
Obyektlarni sinflashtirishda xatoliklarni minimallashtirishga asoslangan baholarni hisoblash algoritmlari	151
Algorithms for calculating estimates based on minimizing errors in object classification	151
Obyektlarni sinflashtirishda xatoliklarni minimallashtirishga asoslangan baholarni hisoblash algoritmlari.....	158
Algorithms for calculating estimates based on minimizing errors in object classification	158
Hybrid Learning Models Based on ICT: Theoretical and Applied Aspects in Uzbekistan's Higher Education.....	164
Raqamli transformatsiya va kadrlar boshqaruvi: texnologiyalar inson resurslariga munosabatni qanday o'zgartirmoqda?	175

Digital transformation and human resource management: how are technologies changing the attitude towards human resources?	175
Tarix darslarida madaniyatlararo kompetensiyani shakllantirishda pedagogik texnologiyalar	179
Pedagogical technologies in the formation of intercultural competence in history lessons	179
Yashil iqtisodiyotni innovatsion boshqarishda xavf-xatarlarning ta'siri va uni kamaytirish yo'llari ..	182
Impact of risks in innovative management of the green economy and ways to reduce it	182
Ta'limda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari	186
Modern information communication technologies in education	186
Sun'iy intellekt va avtomatlashtirishning muhandislik ta'limida qo'llanilishi	189
Application of artificial intelligence and automation in engineering education	189
Xalqaro moliya munosabatlarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish istiqbollari	191
Prospects for the use of digital technologies in the development of international financial relations .	191
Mathematics in the Treatise by Baha ad-Din al-Amili "The Essence of Arithmetic", his Contemporaries and Followers.....	196
Aerodinamik tahlilda sun'iy intellekt va uch karrali integralning integratsiyasi	204
Integration of artificial intelligence and triple integral in aerodynamic analysis	204
The impact of information technologies and the digital economy on economic development	209
The state of the local internet commerce market and the importance of its development	213
Digital diplomacy and its role in the development of small and medium-sized innovative entrepreneurship in the Republic of Uzbekistan	216
Zamonaviy ta'limda gadjetlarning roli.....	220
The role of gadgets in modern education	220
Системный подход в управлении госпитальной школой	223
A systematic approach to hospital school management	223
Школа – мастерская гуманности	227
School – workshop of humanity.....	227
Sun'iy intellekt ilovalarining ta'lim jarayonida foydalanilishi	229
Use of artificial intelligence applications in the educational process.....	229
Совершенствование речевой компетенции студентов филологических направлений при помощи дидактических игр.....	233
Enhancing the Speech Competence of Philology Students through Didactic Games	233
ИИ и разработчики: деградация умений или рост эффективности?	236
AI and developers: degradation of skills or increased efficiency?.....	236
Лидерство и стиль управления: как выбрать эффективную стратегию	244
Leadership and Management Style: How to Choose an Effective Strategy.....	244
Модели управления качеством образования в Узбекистане и Сингапуре	248
Educational systems of Uzbekistan and Singapore: historical and contemporary contexts.....	248
Влияние бихевиористских методов на формирование учебной дисциплины.....	255
The influence of behavioral methods on the formation of academic discipline.....	255

ИИ и разработчики: деградация умений или рост эффективности?	258
The Mathematical Legacy of Baha al-Din al-Amili: An Analysis of Problems from the Treatise “Khulasat al-Hisab” (The Essence of Arithmetic)	258
Применение STEAM –подхода в преподавании управленческих дисциплин	262
The use of the STEAM approach in teaching management disciplines	262
Новые ориентиры HR-менеджмента в условиях развития зелёной экономики.....	265
New guidelines for HR management in the context of the development of the green economy	265
Анализ теории обучения Джона Дьюи в прагматизме и экзистенциализме	268
Analyzing John Dewey's learning theory in pragmatism and existentialism	268
Роль искусственного интеллекта в развитии мировой экономики.....	271
The role of artificial intelligence in the development of the global economy	271
Использование мультимедийных средств в учебном процессе.....	275
The use of multimedia tools in the educational process.....	275
Сравнительный анализ методов оценивания в истории педагогики.....	278
Comparative analysis of assessment methods in the history of pedagogy	278
Практическое применение когнитивистской теории обучения.....	283
Practical application of cognitive learning theory.....	283
Морфологический анализ каракалпакского языка с помощью нейронных сетей	285
Morphological analysis of the Karakalpak language using neural networks	285
Научно-методические подходы к урокам физической культуры в условиях инклюзивного образования.....	289
Scientific-methodological approaches to physical education lessons in inclusive education	289
Об одной модели модернизации учебного процесса	291
About one model of modernization of the educational process	291
Современные информационно-коммуникационные технологии в образовании: опыт Узбекистана	295
Modern information and communication technologies in education: the experience of Uzbekistan...	295
Ta'limda zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalar	298
Modern informationcom-munication technologies in education	298
Yashil iqtisodiyotga o'tishda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati hamda rivojlanish dinamikasi: Markaziy Osiyo davlatlari misolida	301
The role of foreign investment in the transition to a green economy and development dynamics: the case of Central Asian countries	301
Будущее образования: педагогические теории на стыке истории и цифровых технологий.....	307
The Future of Education: Pedagogical Theories at the Intersection of History and Digital Technologies	307
Разработка интернет-магазина на платформе WordPress: функциональная модель и практическая реализация.....	311
Development of an Online Store on the WordPress Platform: Functional Model and Practical Implementation	311
Проект Yostate: создание онлайн-магазина одежды.....	316

Project Yostate: creating a stylish online clothing store	316
Ta'limda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va sun'iy intellekt: istiqbollar va amaliy yechimlar	321
Modern information and communication technologies in education and artificial intelligence: prospects and practical solutions.....	321
Применение метода множителей Лагранжа при нахождении условного экстремума функции двух переменных	324
Application of the Lagrange multiplier method in finding the conditional extremum of a function of two variables	324
Современные информационно-коммуникационные технологии в образовании, адаптация персонала к информатизации образовательного процесса	328
Modern information and communication technologies in education, staff adaptation to informatization of the educational process	328
Zamonaviy ta'lim, pedagogika va steam: integrativ yondashuvlarning ilmiy-asosiy tahlili	333
Scientific and basic analysis of modern education, pedagogy and steam: integrative approaches	333
Adabiyotlar ro'yxati.....	335
Tolali optik aloqa tizimlarini tadqiq qilishda qo'llaniladigan paket dasturlar tahlili	336
Analysis of package programs used in the study of fiber optic communication systems	336
GeoUtr dasturida optik kirish tarmoqlari abonentlariga xizmatlar ko'rsatish.....	340
Provision of services to subscribers of optical access networks in the GeoUtr program	340
Globallashuv sharoitida yoshlarda g'oyaviy immunitetni shakllantirishning pedagogik asoslari	345
Pedagogical foundations of the formation of ideological immunity in young people in the context of globalization.....	345
Ta'lim muassasalarini boshqarishda ustozlikning roli	349
The role of mentorship in the management of educational institutions	349

YASHIL IQTISODIYOTNI INNOVATSION BOSHQARISHDA XAVF-XATARLARNING TA'SIRI VA UNI KAMAYTIRISH YO'LLARI

Rashidov Jamshid Xamidovich

International School of Finance Technology and Science

E-mail: rashidovj75@gmail.com

DOI: 10.61587/mmit.tiue.uz.v1i1.181

Annotatsiya. Maqolada yashil iqtisodiyotni innovatsion boshqarishda turli xavf-xatarlar aniqlangan, ularning ta'siri o'rganilgan. Shuningdek ushbu xavf-xatarlarni oldini olish va bartaraf etish choralari bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: yashil iqtisodiyot, innovatsion boshqarish, xavf-xatar, atrof-muhit, ekologik muammolar, ekologik xavfsizlik, texnik va texnologik, moliyaviy xavflar, ijtimoiy va kadrlar bilan bog'liq xavflar, ekologik xavflar.

IMPACT OF RISKS IN INNOVATIVE MANAGEMENT OF THE GREEN ECONOMY AND WAYS TO REDUCE IT

Rashidov Jamshid Khamidovich

International School of Finance Technology and Science

E-mail: rashidovj75@gmail.com

Abstract. The article identifies various risks in innovative green economy management and examines their impact. Proposals and recommendations have also been developed for measures to prevent and eliminate these risks.

Keywords: green economy, innovation management, risks, environment, environmental problems, environmental safety, technical and technological risks, financial risks, social and personnel risks, environmental risks.

Kirish

So'nggi yillarda yashil iqtisodiyot ko'plab davlatlar uchun tobora muhim rivojlanish yo'nalishiga aylanib bormoqda. Ayniqsa, global muammolar - iqlim o'zgarishi, tabiiy resurslarning kamayib borishi sharoitida barqaror va ekologik toza texnologiyalar va ishlab chiqarishga o'tish zaruratga aylanmoqda.

Bunday sharoitda korxonaning iqtisodiy, ishlab chiqarish, transport, ekologik siyosati va umuman davlat siyosati o'rtasidagi muvozanatni ta'minlash juda muhimdir. Bunday muvozanatga bizning fikrimizcha, "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish tamoyillaridan foydalanish asosida boshqaruv jarayoniga zamonaviy yondashuv va usullarni qo'llash orqali erishish mumkin. Yashil iqtisodiyot - bu atrof-muhitni muhofaza qilish va barqarorlik bo'yicha fikrlarni iqtisodiy o'sishga birlashtiradigan iqtisodiy tuzilmadir.

Natijalar va muhokama

Ma'lumki, mamlakatda yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning asosiy g'oyasi jamiyatning hozirgi ehtiyojlarini qondirish tabiiy resurslarning kamayishiga va kelajak avlodlar uchun ekologik barqarorlikning buzilishiga olib kelmaydigan muvozanatli rivojlanishga qaratilgandir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 2 dekabrda "2030 yilgacha O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida" gi PQ-436-sonli qarori qabul qilindi. Qarorda 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida belgilangan vazifalarni amalga oshirish, O'zbekiston Respublikasining «yashil» iqtisodiyotga o'tish strategiyasi doirasida «yashil» va inklyuziv iqtisodiy o'sishni ta'minlash borasida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan

foydalanish hamda iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida resurslarni tejashni yanada kengaytirish maqsadi belgilab berilgan [1].

Yashil iqtisodiyot ilm-fandagi singari siyosatda ham, asosan ekologik muammolarni kuchayishi va barqaror rivojlanish zarurati tufayli muhim yo'nalishga aylandi. U insoniyat ehtiyojlarini atrof-muhitni muhofaza qilish bilan uyg'unlashtirishga va uzoq muddatli asosda iqtisodiy tizim barqarorligini ta'minlashni ilgari suradi [2].

Shuningdek, "Sanoat tarmoqlarida "yashil" iqtisodiyotga o'tish va energiya tejamkorligini ta'minlash Konsepsiyasi" (O'zR. Prezidentining 02.12.2022 y. PQ-436-son qaroriga 2-ilova) ishlab chiqildi. Konsepsiya respublika iqtisodiyotining raqobatbardoshligini, moliyaviy barqarorligini, energetik va ekologik xavfsizligini oshirish, shuningdek, energiya tejash salohiyatini ko'tarish, modernizatsiya qilish, texnologik rivojlantirish va yoqilg'i-energetika resurslaridan oqilona foydalanish hamda energiya samaradorligini oshirish orqali aholi turmush darajasini va ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirishga qaratilgan [3].

Yashil iqtisodiyot ekologiya va atrof-muhitga korxonalarning salbiy ta'sirini kamaytirish bilan birga, iqtisodiy samaradorlikni oshirishni maqsad qiladi. Yashil iqtisodiyotni innovatsion boshqarish jarayonida xavf-xatarlarni aniqlash va kamaytirish muhim masalalardan biri hisoblanadi. Samarali boshqaruv mexanizmlarini ishlab chiqish va ularni amaliyotga joriy etish orqali yashil iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlash mumkin.

Yashil iqtisodiyotni innovatsion boshqarishda turli xavf-xatarlar mavjud bo'lib, ularning o'z vaqtida aniqlanishi va tahlil qilinishi, ularni oldini olish va bartaraf etish choralari ko'rish muhim o'rin egallaydi. Yashil iqtisodiyotni innovatsion boshqarishda quyidagi asosiy xavf-xatarlar mavjud:

1. Texnik va texnologik xavflar – yangi texnologiyalarning mukammal emasligi yoki samarasizligi. Shuni ta'kidlash kerakki, "yashil" iqtisodiyotni yaratishda korxonalarning energiya samaradorligi masalasi muhim ahamiyatga ega. Ishlab chiqarishda energiya samaradorligini oshirish vositalari yuqori texnologiyali uskunalardan foydalanish, innovatsiyalar va zamonaviy texnologiyalarni qo'llash hisoblanadi. Korxonalarda energiya tejamkor zamonaviy texnologiyalar yordamida energiya iste'moli xarajatlarini kamaytirishga erishish imkoni yaratiladi, bu esa oxir-oqibat energiya sarfini kamaytirishga olib keladi. Bu o'z navbatida energiya sarfi bilan bog'liq moliyaviy xarajatlarni kamaytirish imkonini ham beradi.

Ishlab chiqarishning energiya samaradorligini oshirish mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Bunday siyosat aholining energiyaga bo'lgan ehtiyojini ta'minlashi, aholi turmush darajasi va sifatining o'sishiga, odamlarning ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi. Biroq, ishlab chiqarishning energiya samaradorligi siyosatini amalga oshirish yo'lida bir qator muammolar mavjud. Ko'plab ishlab chiqarish korxonalari hamma vaqt ham qimmatbaho uskunalariga investitsiya kiritishni istamaydilar, chunki ular ehtimoliy xavf va yo'qotishlardan qo'rqishadi. Energiya samaradorligi yuqori texnologiyalarni joriy etish bilan bog'liq muammolar qatoriga ishonchli investitsiya hamkorlarni jalb qilish qiyinligi, davlat tomonidan yetarli darajada qo'llab-quvvatlanmasligi va boshqalarni kiritish mumkin.

Korxonaning uzoq muddatli rivojlanish strategiyasini ishlab chiqish orqali ishlab chiqarishning energiya samaradorligini oshirish mumkin bo'ladi. Strategiya har bir korxonaning ekologik xavfsizlik siyosati bilan uyg'unlashishi kerak, uning asosida quyidagi asosiy tamoyillar yotishi kerak:

- energiya xarajatlarini kamaytirish;
- ishlab chiqarishda tabiiy va moddiy resurslarini tejashga erishish;
- atrof-muhitga zararli chiqindilarni chiqarishni kamaytirish;
- aholi hayoti va sog'lig'iga salbiy ta'sirlarni pasaytirish.

2. Moliyaviy xavflar – "yashil" iqtisodiyotni joriy etishning asosiy muammolaridan biri moliyaviy xavflardir. An'anaviy tarmoqlardan yashil tarmoqlarga o'tish ko'pincha yangi texnologiyalar va infratuzilmaga katta investitsiya kiritishni talab qiladi. Mamlakatimizda ko'plab

xo'jalik yurituvchi sub'ektlar uchun "yashil" iqtisodiyotni joriy qilishda moliyalashtirish bilan bog'liq muammolar mavjud. Pul mablag'larining yetishmasligi ishlab chiqarish-xo'jalik munosabatlarining butun tizimiga ta'sir ko'rsatadi, bu esa "yashil" iqtisodiyotni tashkil etish, istiqbolga mo'ljallangan dasturlar va loyihalar hamda ekologik dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirish samaradorligini pasaytiradi.

"Yashil" iqtisodiyotni tashkil etishda moliyaviy xavflarning oshib borishiga korxonalarda xarajatlar va chiqimlarning yuqori darajasi ta'sir ko'rsatadi. Mashina-mexanizmlar, uskunalar, ekologik texnologiyalarning yuqori narxi ba'zan tadqiqotlarni cheklaydi va hatto imkon bermaydi. Natijada logistik jarayonni tashkil etishda muammolar yuzaga keladi, shuningdek, atrof-muhitning ifloslanish xavfi ortadi.

1. Ijtimoiy va kadrlar bilan bog'liq xavflar – malakali mutaxassislarning yetishmasligi, jamiyat a'zolari hatti-harakatlarining atrof-muhit va ekologiyaga salbiy ta'siri hisoblanadi. Ayniqsa, aholining ekologik madaniyatining yuqori emasligi "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishga muayyan darajada ta'sir qiladi. "Yashil" iqtisodiyotni tashkil etishda malakali mutaxassislarning yetishmasligi katta muammo tug'diradi. Ushbu sohada tajriba va bilimlarning yetishmasligi olib borilayotgan tadqiqotlar va atrof-muhitga yetkazilayotgan zararning oldini olish va bartaraf etish dasturlarini ishlab chiqish sifatini pasaytiradi

2. Ekologik xavflar – atrof-muhitning o'zgarishiga olib kelishi, uning oqibatida insonlar va jamiyatning yashash sharoitlarini o'zgartirishga olib kelishi mumkin bo'lgan ekologik ta'sirlarni anglatadi. "Yashil" iqtisodiyotni yaratishda atrof-muhitning ekologik xavfsizligi masalalari muhim o'rin egallaydi. Ekologik xavflar nomukammal texnologiyalar yoki noprofessional boshqaruv tufayli oshib boradi va ekologik muammolarni keltirib chiqaradi.

Yuqorida keltirilgan muammolar ularni hal qilishning asosiy yo'llarini aniqlash zarurligini ko'rsatadi, bizning fikrimizcha, ular bir qator izchil harakatlarni o'z ichiga olgan atrof-muhitni muhofaza qilish dasturini amalga oshirish va ishlab chiqarish faoliyatidan kelib chiqadigan xavf va zararni minimallashtirish sohasidagi faoliyat samaradorligini oshirishga qaratilgan quyidagi chora-tadbirlar bo'lishi mumkin:

"yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish va samaradorligini oshirishga yo'naltirilgan davlat grantlarini ko'paytirib borish;

ishlab chiqarish faoliyatini ekologik siyosat bilan bog'liq holda tashkil etish va amalga oshirish;

"yashil" iqtisodiyotni rejalashtirish va tashkil etish dasturlarini izchillik bilan tadbiq etish;

"yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish jarayonlarini takomillashtirish imkonini beruvchi raqamli texnologiyalarni joriy etish.

Fikrimizcha, mamlakatimizda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish uchun barcha zarur resurslar (tabiiy, mehnat, ishlab chiqarish va boshqalar) mavjud. Faoliyatga to'g'ri yondashuv nafaqat atrof va tabiiy muhitni saqlab qolish, balki mamlakatning asosiy boyliklarini ko'paytirish imkonini beradi.

Yashil iqtisodiyotda innovatsion xavf-xatarlarni kamaytirish uchun quyidagilarni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir:

Innovatsion texnologiyalarni takomillashtirish – mazkur yo'nalishdagi ilmiy-tadqiqot ishlarini kuchaytirish, ishonchli va samarali innovatsion texnologiyalarni joriy etish.

Moliyaviy mexanizmlarni rivojlantirish – "yashil" iqtisodiyotni tadbiq etishga qaratilgan davlat subsidiyalari, grantlar va investitsiyalarni jalb qilish.

Huquqiy bazani takomillashtirish – yashil iqtisodiyotni tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlarni takomillashtirib borish.

Ijtimoiy omillarning samarasini oshirish – aholining ekologik madaniyatini oshirishga qaratilgan videorolikliklar tayyorlash, ularni muntazam ravishda ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarda namoyish etib borish. Shu bois ekologik xavfsizlikni ta'minlash, tabiatdan

oqilona foydalanish va barqaror rivojlanishning mazkur jihatlari bo'yicha ekologik madaniyatni rivojlantirish, ekologik ta'lim va tarbiyaga ustuvor ahamiyat qaratilishi lozim.

Ekologik nazoratni kuchaytirish – ekologik standartlarni joriy qilish va ularni nazorat qilish mexanizmlarini takomillashtirish.

Umuman olganda, “yashil” iqtisodiyot muammolarini hal qilishga menejment nuqtai nazaridan yondashish maqsadga muvofiqdir. Ekologik vazifalarni amalga oshirish ham davlat, ham hududiy hokimiyat organlari ishining samaradorligiga bog'liq bo'ladi. To'g'ri ishlab chiqilgan boshqaruv siyosati xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning faoliyat samaradorligini oshirishga, mehnat unumdorligini ko'tarishga, shuningdek, ekologik masalalarini hal qilishga yordam beradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, mamlakatimizda “yashil” iqtisodiyotni rivojlantirish hozirgi vaqtda ma'lum qiyinchiliklar mavjud. Biroq bu borada qabul qilingan huquqiy-me'yoriy hujjatlar kelajakda “yashil” iqtisodiyotni mamlakatning turli sohalarida rivojlantirish istiqbollarini belgilab berdi. Shuningdek, bu borada majmuaviy yondashuvdan foydalanish ishlab chiqarishning energiya tejaydigan texnologiyalariga o'tishni ta'minlaydi, gazlar va sanoat chiqindilarini kamaytiradi hamda insonlar va umuman jamiyat uchun qulay sharoitlar yaratadi, deb hisoblaymiz.

Adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 2 dekabrda “2030 yilgacha O'zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida” gi PQ-436-sonli qarori. <https://lex.uz/>.
2. Sivkova A.I. Konsepsiya zelenoy ekonomiki: suщnost ponyatiya. Human Progress. 2023;9(2):13. DOI: 10.34709/IM.192.13.
3. Ye.R. Komissarova, Ye.I. Chibisova. Проблемы i перспективы «zelyonoy» ekonomiki v rossii na osnove mejdunarodnogo opыta. Ekonomicheskie issledovaniya, №2, 2022.

An abstract graphic featuring a complex network of interconnected nodes and lines, resembling a molecular structure or a digital network, set against a dark blue background. The nodes are represented by circles of varying sizes, and the lines are thin, light blue, creating a web-like pattern that fills the upper two-thirds of the page.

**Tashkent International University of Education
Turin Polytechnic University in Tashkent
29 May 2025, Tashkent, Uzbekistan www.mmit.tiue.uz**